

BIJZONDER TRANSPORT DERDE GRAAD BSO SPECIALISATIEJAAR

LEERPLAN SECUNDAIR ONDERWIJS

VVKSO – BRUSSEL D/2012/7841/024
(vervangt het leerplan D/1995/0279/033 vanaf 1 september 2012)

Vlaams Verbond van het Katholiek Secundair Onderwijs
Guimardstraat 1, 1040 Brussel

Inhoud

1	Plaats van dit leerplan in de lessentabel	4
2	Uitgangspunten bij het leerplan 3 ^{de} graad bso specialisatiejaar Bijzonder transport	5
3	Studierichtingsprofiel	6
3.1	Context bijzonder transport	6
3.2	Situering	6
3.3	Vorming vertrekend van een christelijk mensbeeld.....	6
3.4	Instroom	7
3.5	Situering van de studierichting 3 ^{de} graad bso specialisatiejaar Bijzonder transport in het bso-curriculum van het studiegebied Mechanica-elektriciteit, Auto, Koeling en warmte:	7
3.6	Uitstroom	8
3.7	Factoren die de keuze voor deze studierichting kunnen beïnvloeden	8
3.8	Persoonlijkheidsvereisten	8
4	Structuur van het leerplan	9
4.1	Algemene doelstellingen	9
4.2	Clustering van de leerplandoelen.....	9
4.3	Doelstellingen te realiseren in alle leerplandelen.....	9
4.4	Doelstellingen te realiseren in bijzonder transport	9
4.5	Doelstellingen te realiseren via stage	10
4.6	Na te streven attitudes	10
4.7	Relatie met andere vakken	11
4.8	Relatie met de geïntegreerde proef	11
5	Algemene pedagogisch-didactische wenken	12
5.1	Inleiding	12
5.2	Werken aan de realisatie van het studierichtingsprofiel (SRP).....	12
6	Evaluatie	13
6.1	Wat is evalueren?.....	13
6.2	Wat en waarom evalueren?	13
6.3	Wanneer evalueren?	13
6.4	Hoe evalueren?	14
6.5	Hoe rapporteren?	14
7	Doelstellingen en leerinhouden te realiseren in alle leerplandelen.....	15
7.1	Preventie – milieu.....	15
7.2	Organisatie – planning – kostprijs	16
8	Doelstellingen en leerinhouden te realiseren in bijzonder transport	18
8.1	Algemeen	18
8.2	Documenten en regelgeving bijzonder transport	18
8.3	ADR- regelgeving	19
8.4	Laad- en lostechnieken bijzonder transport	19
8.5	Rijden op de openbare weg	20

9	Doelstellingen en leerinhouden te realiseren via stages	22
10	Minimale materiële vereisten.....	23
10.1	Algemeen	23
10.2	Algemene uitrusting.....	23
10.3	Vereiste uitrusting.....	23

1 Plaats van dit leerplan in de lessentabel

Zie website van het VVKSO bij lessentabellen.

2 Uitgangspunten bij het leerplan 3de graad bso specialisatiejaar Bijzonder transport

Volgende impulsen liggen aan de basis van het vernieuwen/aanpassen van het leerplan:

- het leerproces moet gekaderd zijn binnen een duidelijk studierichtingsprofiel;
- de studierichting moet uitdagend en aantrekkelijk onderwijs bieden voor jongeren;
- er moet ruimte worden gecreëerd voor de eigen inbreng van scholen;
- moderne technologie moet binnen het leren een plaats krijgen;
- er moet voldoende aandacht zijn voor preventie en milieu;
- gewijzigde wetgeving.

3 Studierichtingsprofiel

3.1 Context bijzonder transport

Onder bijzonder transport verstaan we: alle transporten met een vrachtwagen en vrachtwagencombinatie op de openbare weg waarbij een bijkomend attest van de bestuurder vereist is (zoals bv. het vervoer van levend vee ...) of waarvoor specifieke bijkomende competenties vereist zijn (zoals bv. laden en lossen, rijvaardigheden ...).

Volgende transporten worden beschouwd als een bijzonder transport (niet-limitatieve lijst):

- vervoer van levend vee,
- temperatuursgecontroleerde transporten,
- tankvervoer (vloeistoffen, poeders ...),
- containervervoer,
- autovervoer,
- bijzondere transporten (diepladers, boomstammen en spanten),
- glasvervoer,
- vervoer van afvalstoffen ...

3.2 Situering

Bijzonder transport 3de graad bso is een specialisatiejaar die gericht is op tewerkstelling. In deze studierichting ligt de nadruk op de gespecialiseerde uitvoering zowel van de algemene als specifieke vorming. De basisvorming heeft naast de algemeen vormende waarde ook een functie in het lezen van technische info en het werken met rapporten. In de specifieke vorming ligt het accent op het uitvoeren van bijzondere transportopdrachten met inbegrip van het voorbereiden en bijsturen van de opdracht.

De leerlingen verwerven bij het slagen in dit specialisatiejaar het diploma van het secundair onderwijs.

De aangeboden doelstellingen worden zodanig geordend dat de leerlingen via praktische realisaties in staat moeten zijn om met het geleerde, nieuwe doelstellingen zoveel mogelijk zelfstandig te kunnen verwerven. Op deze manier wordt het leren geactiveerd en zijn de afgestudeerden van deze studierichting in staat om zichzelf te kunnen vervolmaken.

De studierichting heeft dan ook een meervoudige doelstelling.

Door het behalen van de competenties van de 3de graad bso specialisatiejaar Bijzonder transport verwerven de leerlingen voldoende inzichten, vaardigheden en attitudes om:

- **het diploma van het secundair onderwijs te behalen;**
- **na een inservicetraining, het beroep van vrachtwagenchauffeur bijzondere transporten te kunnen uitoefenen;**
- **zich te kunnen vervolmaken via vervolgopleidingen die op deze studierichting aansluiten.**

3.3 Vorming vertrekkend van een christelijk mensbeeld

Ons onderwijs streeft de vorming van de totale mens na waarbij het christelijk mensbeeld centraal staat. Onderstaande waarden zijn dan ook steeds na te streven:

- respect voor de medemens;
- solidariteit;
- zorg voor milieu en leven;
- vanuit het eigen geloof respectvol omgaan met anders gelovigen en niet gelovigen;
- vanuit de eigen spiritualiteit omgaan met ethische problemen;
- respectvol omgaan met het eigen lichaam (seksualiteit, gezondheid, sport ...).

3.4 Instroom

De logische vooropleiding voor de studierichting 3de graad bso specialisatiejaar **Bijzonder transport** is de studierichting 3de graad bso **Vrachtwagenchauffeur**. De leerlingen hebben **reeds hun rijbewijs van vrachtwagenchauffeur alsook het attest van vakbekwaamheid behaald** en komen dan ook uit deze studierichting. De studierichting bouwt voort op de daar behaalde competenties.

3.5 Situering van de studierichting 3de graad bso specialisatiejaar Bijzonder transport in het bso-curriculum van het studiegebied Mechanica-elektriciteit, Auto, Koeling en warmte:

3 ^{de} graad specialisatiejaar	Mechaniciën voor onderhoud en herstel van motorfietsen	Pijpfitten-lassen-monteren	Fotolassen	Auto-elektriciteit	Bedrijfsvoertuigen	Koeltechnische installatie	Bijzonder transport	Carrosserie- en spuitwerk	Composietverwerking	Computergestuurde werktuig-machines	Diesel- en LPG-motoren	Industriële elektriciteit	Industrieel onderhoud	Matrijzenbouw	Verwarmingsinstallaties
3 ^{de} graad	Vrachtwagenchauffeur	Carrosserie	Kunststofverwerking	Auto	Koelinstallaties	Werktuigmachines	Centrale verwarming en sanitaire installaties	Lassen-constructie	Tweewielers en lichte verbrandingsmotoren	Elektrische installaties					
2 ^{de} graad	Basismechanica							Elektrische installaties							

3.6 Uitstroom

Door het slagen in de studierichting 3de graad bso specialisatiejaar Bijzonder transport kunnen de leerlingen:

- bijzonder transport begeleiden;
- bijkomende certificaten verwerven inherent aan het beroep.

3.7 Factoren die de keuze voor deze studierichting kunnen beïnvloeden

Bepaalde lichamelijke en fysische gebreken kunnen een belemmerende factor zijn voor het uitoefenen van één of meerdere beroepen waarop deze studierichting voorbereidt. Een gepaste oriëntering en begeleiding is dan ook ten zeerste aangewezen, enerzijds omdat ze invloed hebben op de slaagkansen van de leerlingen en anderzijds omdat ze de uitoefening van heel wat beroepen bemoeilijken.

3.8 Persoonlijkheidsvereisten

Vele beroepen stellen ook heel wat eisen op persoonlijkheidsvlak. Leerlingen uit de studierichting 3de graad bso vrachtwagenchauffeur bezitten deze reeds in bepaalde mate of geven in ieder geval blijk dat ze deze willen ontwikkelen.

- Interesse voor één of meerdere aansluitende beroepen.
- Blijk geven van voldoende verantwoordelijkheidszin.
- Voldoende flexibel zijn en bereid zijn in diverse omstandigheden te functioneren.
- Aandacht hebben voor aspecten die het welzijn op het werk bevorderen.
- Uitvoeringsgericht kunnen communiceren.
- Bereid zijn zich aan te passen aan de arbeidsomstandigheden.

4 Structuur van het leerplan

4.1 Algemene doelstellingen

Bij de algemene doelstellingen van de studierichting 3de graad bso specialisatiejaar Bijzonder transport dienen leerlingen competenties te verwerven die nodig zijn om als vrachtwagenchauffeur van gespecialiseerde transporten aan de slag te gaan en om levenslang verder te leren. Dit gebeurt door:

- te zoeken naar verbanden tussen onderdelen van de installaties of tussen nieuwe leerstof en reeds opgedane kennis en vaardigheden: **Relateren**;
- hoofd- en bijzaken te onderscheiden: **Selecteren**;
- leerstof en uitvoeringsopdrachten schematisch te ordenen: **Structureren**;
- opdrachten voorbereiden, uitvoeren en bijsturen: **Verwerken**;
- het geleerde in analoge situaties toe te passen door de overgang van onderwijs naar bedrijfswereld te maken: **Transfereren**;

4.2 Clustering van de leerplandoelen

Bij het clusteren van de leerplandoelen maken we het onderscheid tussen de doelen die gerealiseerd dienen te worden in alle leerplandelen en de specifieke doelstellingen. Dit geeft voor het leerplan de volgende structuur:

- doelstellingen te realiseren in **alle leerplandelen**;
- doelstellingen te realiseren in **bijzonder transport**;
- doelstellingen te realiseren via **stages**.

4.3 Doelstellingen te realiseren in alle leerplandelen

Preventie – milieu

De leerling kan binnen een afgesproken opdracht:

- de geldende veiligheidsregels opzoeken en de veiligheidsmaatregelen toepassen nodig om zijn eigen veiligheid en deze van zijn teamgenoten te garanderen;
- met respect voor de leefomgeving op een ecologisch verantwoorde wijze de werkzaamheden uitvoeren.

Organisatie - planning - kostprijs

De leerling kan binnen een afgesproken opdracht:

- de werkzaamheden economisch en kostprijsbewust uitvoeren en plannen.

4.4 Doelstellingen te realiseren in bijzonder transport

De leerling kan binnen een afgesproken opdracht:

- de geldende ADR- wetgeving en specifieke regelgeving, van toepassing bij bijzondere transporten, opzoeken en deze consequent toepassen;
- de invloed van het volume en de massa van de lading op het rijgedrag toelichten;
- specifieke hefwerktuigen en laadsystemen toelichten en gebruiken;
- een vrachtwagencombinatie voor bijzonder transport oordeelkundig laden en lossen, stuwen, vastsjorren en afdekken;
- rijden met een vrachtwagencombinatie voor bijzonder transport in verschillende omstandigheden, hierbij rekening houdend met de technische vereisten van het voertuig en volgens het verkeersreglement.

4.5 Doelstellingen te realiseren via stage

In gespecialiseerde transportbedrijven kennismaken met de bedrijfscultuur, afspraken maken, afspraken naleven en werkzaamheden in team uitvoeren.

4.6 Na te streven attitudes

Het is enorm belangrijk om attitudes bewust en expliciet op diverse momenten na te streven. Attitudes die bijzondere aandacht verdienen zijn:

- **Verantwoordelijkheidszin**
Het belang van het eigen handelen onderkennen en plichtsbewust handelen. Erop gericht zijn binnen de voorgeschreven tijd een opgedragen taak nauwkeurig te voltooien.
- **Teamgeest**
Met tegenstrijdige belangen tussen medeleerlingen kunnen omgaan. De leiding van een team willen opnemen. Zich inleven in de situatie waarin mensen zich bevinden, er begrip voor opbrengen en er tactvol mee omgaan.
- **Overtuigingskracht**
Een eigen mening onderbouwen en argumenteren. Voor zijn mening durven uitkomen en deze op een beleefde manier formuleren en argumenteren. Besluitvaardig zijn.
- **Analytisch denken**
Een probleem in zijn verschillende elementen bekijken.
- **Probleemoplossend denken**
Handelen en zoeken naar oplossingen voor problemen die zich stellen. Maatregelen treffen opdat richtlijnen i.v.m. preventie, milieu, gezondheid, hygiëne en ergonomie zouden kunnen worden nageleefd.
- **Leergierig zijn**
Actief zoeken naar situaties om zijn competentie te verbreden en te verdiepen. Bereid zijn om informatie te raadplegen en op te zoeken.
- **Synthetisch denken**
Verschillende elementen die tot een oplossing leiden, samenbrengen.
- **Kwaliteitsbewust zijn**
In staat zijn om in te schatten aan welke vereisten de studieresultaten en uitvoeringstaken moeten voldoen. Bereid zijn om correct en volledig te rapporteren. Kostprijnsbewust handelen.
- **Organiseren**
Het eigen leerproces en uit te voeren realisaties organiseren en sturen. De afgesproken regels en afspraken naleven.

- Planmatig werken
Structuur aanbrengen in tijd en ruimte. Prioriteiten leren leggen bij de aanpak en het verloop van de uit te voeren opdracht. Ondanks moeilijkheden willen verder werken om het einddoel te bereiken.

Al deze attitudes terzelfder tijd nastreven is uiteraard onmogelijk. Het is daarom aangewezen tijdens afgesproken periodes telkens één of enkele attitudes expliciet te benadrukken.

4.7 Relatie met andere vakken

Bepaalde doelstellingen hebben een vakoverschrijdend karakter, bijvoorbeeld 'communicatieve vaardigheden'. Dergelijke leerinhouden en doelen kunnen ingeleid worden in een les van leraren met een andere vakspecialiteit en behaald worden in een ander vak. Dit heeft als gevolg dat deze doelstellingen en leerinhouden door de leerlingen als zinvoller worden ervaren.

De leraren van de vakken van de basisvorming kunnen ook medewerking bieden bij de geïntegreerde proef (bij het samenstellen van het dossier, presentatie ...) of het maken van stageverslagen.

De in **lichamelijke opvoeding aangeleerde technieken** om op een ergonomische verantwoorde wijze werkzaamheden uit te voeren, toepassen.

4.8 Relatie met de geïntegreerde proef (GIP)

De leerplandoelstellingen en leerinhouden vormen de basis van de geïntegreerde proef. De betrokkenheid van de interne en externe juryleden en de integratie van algemene vakken vormen een belangrijke meerwaarde bij de geïntegreerde proef. De GIP is van opbouw gelijkend op thema's en projecten, de integratie kan breder zijn.

Het algemeen kader wordt toegelicht in een VVKSO-mededeling. Op de VVKSO-website bij de lessentabel vind je het document met specifieke gegevens voor deze studierichting.

De inhoud van de geïntegreerde proef wordt in samenspraak met de federatie FSTL bepaald.

5 Algemene pedagogisch-didactische wenken

5.1 Inleiding

Dit leerplan wil hoofdzakelijk een leidraad zijn. De erin opgenomen doelstellingen en leerinhouden zijn een referentiekader waarmee het lerarenteam vrij kan omgaan. Het is zelf verantwoordelijk voor de wijze waarop deze doelstellingen door de leerlingen kunnen worden verworven.

Het leerplan op zich mag in geen geval een excuus zijn om geen rekening te houden met de noden van de maatschappij en te luisteren naar de verwachtingen van de leerlingen. Daarom is het noodzakelijk dat er voldoende aandacht blijft bestaan voor opvoeding, voor ontplooiingskansen van elke individuele leerling, voor geloofsovertuiging ...

De geboden vorming leunt sterk aan op wat typisch en attractief is voor een vrachtwagenbestuurder bijzonder transporten. De samenhang tussen hetgeen in de klas gebeurt en in de realiteit van het arbeidsproces in het bedrijfsleven is duidelijk. Het gegeven onderwijs is dus levensecht. Leerlingen moeten immers beroepsfiere en vakbekwame mensen kunnen worden.

Het is belangrijk dat leerlingen tijdens hun leerproces zo dikwijls mogelijk succes beleven. Zij moeten dan ook voldoende worden gewaardeerd voor het gepresteerde werk.

5.2 Werken aan de realisatie van het studierichtingsprofiel (SRP)

5.2.1 Betekenis

Onder "Werken aan de realisatie van het studierichtingsprofiel" verstaan we een aanpak waarbij we vertrekken vanuit de samenhang tussen de theorie en de praktijk gericht op projecten rond uitvoeren.

In de context van dit leerplan verstaan we onder project: *"Op inzichtelijke wijze een bijzonder transport, begeleiden en praktisch realiseren"*.

5.2.2 Voordelen van het werken aan de realisatie van het studierichtingsprofiel

Een goed omschreven studierichtingsprofiel vergroot de **herkenbaarheid** van de gevolgde studierichting voor leerlingen, ouders en bedrijfswereld.

Voor de betrokken leraars moet het SRP de toetssteen zijn om de doelen te kaderen.

6 Evaluatie

6.1 Wat is evalueren?

Evalueren is het verzamelen en beoordelen van gegevens over de prestaties van leerlingen. Deze prestaties moeten gerelateerd zijn aan de door het onderwijs geformuleerde doelstellingen.

6.2 Wat en waarom evalueren?

Evalueren is geen doel op zich. Het maakt deel uit van het didactisch proces. Via evalueren krijgen de leerlingen en de leraar informatie over de bereikte en de niet-bereikte leerdoelen.

Zowel het **proces** als het **product** worden geëvalueerd. De klemtoon ligt daarbij uiteraard op het proces want de hoofdbedoeling van het evalueren is bijsturen, remediëren.

Met het proces bedoelen we het leerproces van de lerende. Dit proces bestaat uit het verwerken van de aangeboden leerinhouden die toelaten de doelen te realiseren, het evalueren van die doelstellingen en het bijsturen of remediëren.

De evaluatie van het product is een meting die aangeeft of de lerende in voldoende mate de vooropgestelde doelen heeft bereikt.

Bij het evalueren wordt aandacht besteed aan:

- kennis,
- vaardigheden,
- attitudes,

en aan de samenhang ertussen.

Met het oog op het realiseren van het studierichtingsprofiel is het belangrijk dat de lerende via zelfevaluatie zijn eigen leerproces leert bijsturen om te komen tot competenties die hij nodig heeft om in een transportbedrijf aan de slag te gaan.

6.3 Wanneer evalueren?

Het lerend bezig zijn van de leerlingen en de vorderingen die ze daarbij maken worden permanent geëvalueerd en bijgestuurd.

Verder kunnen de leerlingen ook nog periodiek, aan de hand van goed gekozen projecten en thema's, worden geëvalueerd. Deze evaluaties van de projecten en thema's hebben altijd het studierichtingsprofiel en de daarmee samenhangende leerdoelen op het oog.

Evalueren helpt het onderwijsproces sturen. Daarom wordt het evalueren doorgedreven geïntegreerd in dat onderwijsproces. Evaluatie is geen afzonderlijke activiteit maar is een leermoment. Daardoor worden het leerproces van de leerling en de instructie van de leraar geoptimaliseerd.

6.4 Hoe evalueren?

Tussen de doelstellingen, de gekozen werkvorm en de evaluatie is er een sterke relatie.

Indien we een formatieve evaluatie van het proces nastreven is het doel ervan goede feedback te kunnen geven. Er is sprake van een kwaliteitsvolle feedback indien de terugkoppeling van gegevens tot doel heeft de lerende ermee vooruit te helpen.

Indien we een summatieve evaluatie van het product nastreven is het doel ervan het uitspreken van een eindoordeel over de prestaties van de leerling. Deze evaluatie is gericht op het beslissen of een leerling al dan niet mag overgaan.

Eigenschappen van de evaluatie:

- juiste conclusies trekken uit de resultaten (validiteit),
- herhaald gebruik onder gelijke condities dezelfde resultaten opleveren (betrouwbaarheid),
- elke leerling krijgt dezelfde kansen (objectiviteit),
- de beoordelaar heeft geen invloed (objectiviteit),
- de nodige informatie wordt verstrekt (transparantie),
- de beoordeling is te rechtvaardigen (normering),
- participatie in de evaluatie (leerlingenbetrokkenheid),
- aansluiten bij het beroepsleven (authenticiteit).

6.5 Hoe rapporteren?

De rapportering gebeurt niet louter via een cijferrapport. De vorderingen van de leerling en vooral de tips voor remediëren worden in een eenvoudige en directe taal omschreven.

Een soort portfolio of dossier bijhouden van de gerealiseerde projecten (eventueel geïllustreerd met foto's van de gerealiseerde projecten) kan een middel zijn om de succesbeleving te bevorderen.

Leerplannen van het VVKSO zijn het werk van leerplancommissies, waarin begeleiders, leraren en eventueel externe deskundigen samenwerken.

Op het voorliggende leerplan kunt u als leraar ook reageren en uw opmerkingen, zowel positief als negatief, aan de leerplancommissie meedelen via e-mail (leerplannen.vvksko@vsko.be).

Vergeet niet te vermelden over welk leerplan u schrijft: vak, studierichting, graad, nummer.

Langs dezelfde weg kunt u zich ook aanmelden om lid te worden van een leerplancommissie. In beide gevallen zal de coördinatrice leerplannen zo snel mogelijk op uw schrijven reageren.

7 Doelstellingen en leerinhouden te realiseren in alle leerplandelen

(U) = staat voor uitbreidingsdoelstellingen

7.1 Preventie – milieu

De leerling kan binnen een afgesproken opdracht:

- de geldende veiligheidsregels opzoeken en de veiligheidsmaatregelen toepassen nodig om zijn eigen veiligheid en deze van zijn teamgenoten te garanderen;
- met respect voor de leefomgeving op een ecologisch verantwoorde wijze de werkzaamheden uitvoeren.

7.1.1 Algemeen

LEERPLANDOELSTELLINGEN	LEERINHOUDEN
1 Op de arbeidsplaats, naar best vermogen, zorg dragen voor de eigen veiligheid en gezondheid en deze van de andere personen, in overeenstemming met de gegeven instructies en met de verkregen opleiding.	<ul style="list-style-type: none">• Veiligheid• Gezondheid• Instructies
2 Op de juiste wijze gebruik maken van machines, toestellen, gereedschappen, gevaarlijke stoffen, vervoermiddelen en andere middelen die ter beschikking worden gesteld.	<ul style="list-style-type: none">• Gebruiksaanwijzing• Machine-instructiekaart (bediening)• Veiligheidsinstructiekaart• Gevaarlijke stoffen• Etikettering
3 Op de juiste wijze gebruik maken van de persoonlijke beschermingsmiddelen die ter beschikking worden gesteld. Deze na gebruik weer opbergen.	<ul style="list-style-type: none">• Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's)
4 De veiligheidsvoorzieningen van machines, toestellen, gereedschappen, installaties en gebouwen herkennen, deze voorzieningen op de juiste manier gebruiken en ze niet willekeurig uitschakelen, veranderen of verplaatsen.	<ul style="list-style-type: none">• Collectieve beschermingsmiddelen (CBM's)• Signalisatie• Pictogrammen• Noodprocedures• Evacuatieprocedures
5 Elk ernstig of onmiddellijk gevaar voor de veiligheid en de gezondheid en elk vastgesteld gebrek in de beschermingsystemen onmiddellijk melden.	<ul style="list-style-type: none">• Gevaren• Risico's• Meldingsprocedures
6 Waar nodig meewerken met de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk om taken uit te voeren of verplichtingen na te leven met het oog op de veiligheid.	<ul style="list-style-type: none">• Preventieadviseur• Interne dienst voor preventie en bescherming op het werk

- Comité voor preventie en bescherming op het werk

7	Waar nodig meewerken aan de realisatie van veilige arbeidsomstandigheden en een veilig werkmilieu en aan het voorkomen van risico's betreffende veiligheid en gezondheid binnen het werkterein.	<ul style="list-style-type: none"> • Beginselen van preventie en veiligheid
8	Zich onthouden van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk en bijdragen tot een positief klimaat op dit vlak.	<ul style="list-style-type: none"> • Agressie, pesterijen, ongewenst seksueel gedrag
9	De wijze waarop in een bedrijf de diverse milieuopecten toegepast worden met eigen woorden toelichten.	<ul style="list-style-type: none"> • Organisatie van de milieudienst • Milieucoördinator • Milieufilosofie • Milieuvoorschriften • Afvalvoorkoming en -verwerking

7.1.2 Sectorgebonden milieu- en veiligheidsvoorschriften

LEERPLANDOELSTELLINGEN

LEERINHouden

10	Veiligheidsvoorschriften in verband met de manipulatie van levend vee toelichten.
11	Veiligheidsvoorschriften in verband met de manipulatie van containers toelichten.
12	Milieu- en veiligheidsvoorschriften in verband met de verhandeling van afvalstoffen toelichten.
13	Veiligheidsvoorschriften bij het gebruik van laadwerktuigen en heftrucks toelichten en toepassen.
14	De gevaren, eigen aan het beroep van vrachtwagenchauffeur bijzondere transporten, toelichten.

7.2 Organisatie – planning – kostprijs

De leerling kan binnen een afgesproken opdracht:

- de werkzaamheden economisch en kostprijsbewust uitvoeren en plannen.

LEERPLANDOELSTELLINGEN

LEERINHouden

15	De rol en het belang van het goederenvervoer langs de weg onderkennen en toelichten.	• Bijzondere transporten • Evolutie van vrachtwagens • Evolutie laadvermogen

	<ul style="list-style-type: none"> • Evolutie verkeerssituatie • Tewerkstelling ...
16 De mogelijkheden van de verschillende soorten bijzondere transporten toelichten.	<ul style="list-style-type: none"> • Bijzondere transporten <ul style="list-style-type: none"> - veevervoer - bulktransport - tanktransport - containers - afvaltransport - ATP-transport - uitzonderlijk vervoer - autotransport - glastransport ...
17 Via opdrachten, informatie verwerven over de taken en verantwoordelijkheden van de vrachtwagenchauffeur en van het transportteam.	<ul style="list-style-type: none"> • Het transportteam • Eigenheid verantwoordelijkheden
18 De eigenheid van de diverse transportbedrijven en de situering in de Belgische en de Vlaamse economische context toelichten.	<ul style="list-style-type: none"> • Eigenheid diverse gespecialiseerde transportbedrijven
19 De tewerkstellings- en nascholingsmogelijkheden van een vrachtwagenchauffeur met eigen woorden uitleggen.	<ul style="list-style-type: none"> • Beroepen • Nascholingsmogelijkheden • Tewerkstellingsmogelijkheden
20 De kenmerken eigen aan het statuut van werknemer met eigen woorden uitleggen.	<ul style="list-style-type: none"> • Rechten • Plichten • Arbeidsovereenkomsten • Sociale zekerheid
21 De factoren die de arbeidsverhoudingen werknemer-werkgever regelen, opzoeken en met eigen woorden toelichten.	<ul style="list-style-type: none"> • Informatiebronnen • Regelgeving
22 De elementen die de kostprijs van transportwerkzaamheden beïnvloeden, toelichten.	<ul style="list-style-type: none"> • Specifieke kosten • Variabele kosten • Vaste kosten
23 Voor een gegeven transportopdracht, aan de hand van wegenkaarten, de ideale reisroute plannen en hierover communiceren.	<ul style="list-style-type: none"> • De meest verantwoorde reisweg • Stop- en rustplaatsen

8 Doelstellingen en leerinhouden te realiseren in bijzonder transport

(U) = staat voor uitbreidingsdoelstellingen

8.1 Algemeen

De leerling kan binnen een afgesproken opdracht:

- de geldende ADR- wetgeving en specifieke regelgeving, van toepassing bij bijzondere transporten, opzoeken en deze consequent toepassen;
- de invloed van het volume en de massa van de lading op het rijgedrag toelichten;
- specifieke hefwerktuigen en laadsystemen toelichten en gebruiken;
- een vrachtwagencombinatie voor bijzondere transport oordeelkundig laden en lossen, stuwen, vastsjorren en afdekken;
- rijden met een vrachtwagencombinatie voor bijzondere transport in verschillende omstandigheden, hierbij rekening houdend met de technische vereisten van het voertuig en volgens het verkeersreglement.

8.2 Documenten en regelgeving bijzonder transport

De reeds eerder verworven competenties i.v.m. de documenten, vrachtbrieven en routeplanning, zie subrubriek 6.3 van het leerplan Vrachtwagenchauffeur 3de graad bso 2010/032, zijn eveneens van toepassing doch nu in een context van bijzondere transporten.

LEERPLANDOELSTELLINGEN

24 Specifieke regelgeving bij het transport van levend vee opzoeken en toelichten.

LEERINHOUDEN

- Voedsel en drankvoorziening
- Transporttijden
- Algemene hygiënevoorschriften
- Certificaat voertuig
- Certificaat vakbekwaamheid (levend vee)
- Specifieke administratie

25 Specifieke regelgeving bij temperatuurgecontroleerde transporten opzoeken en toelichten.

- Conditioneringsketen
- Hygiënevoorschriften (persoonlijke – voertuig)
- Specifieke voertuigdocumenten

26 Specifieke regelgeving bij uitzonderlijk transport opzoeken en toelichten.

- Begeleiding
- Routeplanning
- Laad- en losvoorschriften
- Bijkomende signalisatie
- Specifieke vergunningen

27 Specifieke regelgeving bij vervoer van afvalstoffen opzoeken en toelichten.

8.3 ADR- regelgeving

De reeds eerder verworven competenties i.v.m. ADR-regelgeving, zie subrubriek 6.6 van het leerplan Vrachtwagenchauffeur 3de graad bso 2010/032, zijn eveneens van toepassing doch nu in de specifieke context van bijzondere transporten.

LEERPLANDOELSTELLINGEN

28 De vigerende wettelijke verkeersvoorschriften voor ADR – van toepassing bij bijzondere transportopdrachten – opzoeken en toelichten.

LEERINHOUDEN

- Vrachtdocumenten
- Boorddocumenten
- Indeling ADR–stoffen/goederen
- Bijkomende signalisatie
- Vrijstellingsvoorschriften
- Persoonlijke documenten
- Specifieke signalisatie

8.4 Laad- en lostechnieken bijzonder transport

De reeds eerder verworven competenties i.v.m. de laad- en lostechnieken, zie subrubriek 6.4 van het leerplan Vrachtwagenchauffeur 3de graad bso 2010/32, zijn eveneens van toepassing doch nu in de specifieke context van bijzondere transporten.

LEERPLANDOELSTELLINGEN

29 Specifieke laad- en lostechnieken bij het transport van levende dieren opzoeken en toelichten.

LEERINHOUDEN

- Kleinvee
- Pluimvee
- Groot vee (runderen, paarden)

30 Specifieke laad- en lostechnieken bij temperatuurgecontroleerde transporten opzoeken en toelichten.

- Hangend vlees
- Vis-, schaal- en schelpdieren
- Stukgoederen
- Diepvriesproducten

31 Specifieke laad- en lostechnieken bij transport van vloeistoffen in tankwagens opzoeken en toelichten.

- Vul- en losvoorschriften
- Koppeling los- en vulslangen
- Debietmeting
- Specifieke administratie

32 Specifieke laad- en lostechnieken bij het vervoer van bulkgoederen in tankwagens opzoeken en toelichten.

- Laad- en losprocedure
- Bediening compressor
- Lucht- en woelkranen
- Massameting

33 Specifieke laad- en lostechnieken bij het vervoer van voertuigen opzoeken en toelichten.

- Op- en afrijtechnieken
- Verankering

	<ul style="list-style-type: none"> • Specifieke administratie (schaderapport)
34	Specifieke laad- en lostechnieken bij uitzonderlijk transport opzoeken en toelichten. <ul style="list-style-type: none"> • Lastverdeling • Los- en laadgereedschappen • Verankering goederen • Bijkomende signalisatie • Type aanhangwagen <ul style="list-style-type: none"> – dieplader – gedeelde aanhangwagen (boom- en spantransport)
35	Specifieke laad- en lostechnieken bij containertransport opzoeken en toelichten. <ul style="list-style-type: none"> • Laad- en loskranen containers • Verankering container
36	Specifieke hulpmiddelen voor de verankering van goederen aan de hand van documentatie toelichten. <ul style="list-style-type: none"> • Glascontainers – glasplaatsteunen

8.5 Rijden op de openbare weg

De reeds eerder verworven competenties i.v.m. het besturen van een vrachtwagen, zie leerplan Vrachtwagenchauffeur 3de graad bso 2010/032, zijn eveneens van toepassing doch nu in de specifieke context van bijzondere transporten.

Volgende leerplandoelstellingen uit subrubrieken van het leerplan Vrachtwagenchauffeur 3de graad bso komen hiervoor in aanmerking:

- 6.2.1 Verkeersreglementering
- 6.2.2 Controle voor en/of na de rit
- 6.2.3 Manoeuvres
- 6.2.4 Openbare weg
- 6.2.5 Defensief rijden
- 6.2.6 Economisch – ecologisch rijden

De student realiseert in samenwerking met een meewerkend stagebedrijf minimaal twee van onderstaande bijzondere transportopdrachten.

LEERPLANDOELSTELLINGEN

37 Een transportopdracht van levend vee met een vrachtwagen en/of vrachtwagencombinatie uitvoeren.

LEERINHOUDEN

- Administratief: documenten, regelgeving
- Routeplanning
- Laad- en lostechnieken
- Milieu- en veiligheidsvoorschriften
- Rijtechniek op de openbare weg

38 Een temperatuurgecontroleerde transportopdracht met een vrachtwagen en/of vrachtwagen

- Administratief: documenten, regelgeving
- Routeplanning

gencombinatie uitvoeren.	<ul style="list-style-type: none"> • Laad- en lostechnieken • Milieu- en veiligheidsvoorschriften • Rijtechniek op de openbare weg
39 Een transportopdracht met een tankwagen en/of vrachtwagencombinatie voor vloeistoffen uitvoeren.	<ul style="list-style-type: none"> • Administratief: documenten, regelgeving • Routeplanning • Laad- en lostechnieken • Milieu- en veiligheidsvoorschriften • Rijtechniek op de openbare weg
40 Een transportopdracht met tankwagen en/of vrachtwagencombinatie voor bulkgoederen uitvoeren.	<ul style="list-style-type: none"> • Administratief: documenten, regelgeving • Routeplanning • Laad- en lostechnieken • Milieu- en veiligheidsvoorschriften • Rijtechniek op de openbare weg
41 Een transportopdracht met een vrachtwagen en/of vrachtwagencombinatie voor het vervoer van voertuigen uitvoeren.	<ul style="list-style-type: none"> • Administratief: documenten, regelgeving • Routeplanning • Laad- en lostechnieken • Milieu- en veiligheidsvoorschriften • Rijtechniek op de openbare weg
42 Een transportopdracht met een vrachtwagen en/of vrachtwagencombinatie voor het vervoer van een uitzonderlijk transport uitvoeren.	<ul style="list-style-type: none"> • Administratief: documenten, regelgeving • Routeplanning • Laad- en lostechnieken • Milieu- en veiligheidsvoorschriften • Rijtechniek op de openbare weg
43 Een transportopdracht met een vrachtwagen en/of vrachtwagencombinatie voor het vervoer van een container uitvoeren.	<ul style="list-style-type: none"> • Administratief: documenten, regelgeving • Routeplanning • Laad- en lostechnieken • Milieu- en veiligheidsvoorschriften • Rijtechniek op de openbare weg
44 Een transportopdracht met een vrachtwagen en/of vrachtwagencombinatie voor het vervoer van glas uitvoeren.	<ul style="list-style-type: none"> • Administratief: documenten, regelgeving • Routeplanning • Laad- en lostechnieken • Milieu- en veiligheidsvoorschriften • Rijtechniek op de openbare weg
45 Een transportopdracht met een vrachtwagen en/of vrachtwagencombinatie voor het vervoer van afvalstoffen uitvoeren.	<ul style="list-style-type: none"> • Administratief: documenten, regelgeving • Routeplanning • Laad- en lostechnieken • Milieu- en veiligheidsvoorschriften • Rijtechniek op de openbare weg

9 Doelstellingen en leerinhouden te realiseren via stage

(U) = staat voor uitbreidingsdoelstellingen

In gespecialiseerde transportbedrijven kennismaken met de bedrijfscultuur, afspraken maken, afspraken naleven en werkzaamheden in team uitvoeren.

LEERPLANDOELSTELLINGEN	LEERINHOUDEN
46 Contacten leggen, communiceren en afspraken maken met bedrijfsleiders.	<ul style="list-style-type: none"> • Contact met leden van het team <ul style="list-style-type: none"> - <u>sollicitatie (U)</u> - contractuele afspraken <ul style="list-style-type: none"> werkuren verplaatsing veiligheid en kledij
47 Met de bedrijfscultuur en -organisatie van een transportbedrijf kennismaken.	<ul style="list-style-type: none"> • Bedrijfscultuur • Bedrijfsorganisatie • Gestelde eisen aan werknemers
48 De eisen die de bedrijven aan de werknemers stellen zelf ervaren.	<ul style="list-style-type: none"> • Eisen • arbeidsritme • rendement en efficiëntie
49 De wijze waarop in een bedrijfscontext aspecten van preventie en welzijn worden behartigd en richtlijnen worden verstrekt, ervaren en naleven.	<ul style="list-style-type: none"> • Flexibiliteit • Bedrijfsrichtlijnen en voorschriften
50 Met werkgevers en werknemers leren samenwerken.	<ul style="list-style-type: none"> • Teamwerk
51 De in de school verworven competenties i.v.m. het laden en lossen in een reële arbeidssituatie toepassen.	
52 Kennismaken met specifieke bedrijfscompetenties.	
53 Zich in een methodische en procesmatige werking van een bedrijf inpassen.	
54 Eigen mogelijkheden ontdekken en mogelijkheden van opleiding en bijscholing met eigen woorden uitleggen.	<ul style="list-style-type: none"> • Bedrijfsspecifieke opleidingen • Bijkomende opleidingen in het objectief van levenslang leren.

10 Minimale materiële vereisten

(U) = staat voor uitbreiding

10.1 Algemeen

Een goed uitgerust vaklokaal waar theorie, proefondervindelijk waarnemen en projectgebonden realisaties naast elkaar kunnen behandeld worden. Het spreekt voor zich dat dit lokaal is ingericht in functie van het gebruik van de moderne media. De leerkracht kan bij voorkeur beschikken over een vaste opstelling met projectiesysteem om nieuwe leerstofonderdelen interactief te verduidelijken.

Ook moet er voldoende ruimte worden voorzien voor het stapelen van materialen, het bergen van zwaar materieel en het opbergen van onderhoudsmateriaal. Een ruimte voor het wegbergen van dure of breekbare gereedschappen is eveneens geen overbodige luxe.

Onderstaande lijst moet beschouwd worden als een niet-limitatieve lijst. Lerarenteams zullen op basis van hun pedagogisch-didactische aanpak en de behandelde projecten deze lijst continu bijsturen.

10.2 Algemene uitrusting

- Schoolmeubilair
- Projector
- Pc's
- Printer
- Software

10.3 Vereiste uitrusting

Gelet de snelle technische evolutie en de jaarlijks wisselende mogelijkheden van de meewerkende bedrijven in het kader van de stage, is in het leerplan slechts een minimale opsomming van de types vrachtwagens voor bijzonder transport opgenomen. De scholen verbinden er zich toe om zelf een inventarislijst in overleg met de meewerkende bedrijven op te maken en ter beschikking te stellen als daarom door de overheid gevraagd wordt. Deze lijst wordt jaarlijks aangepast volgens de nieuwe noden en regelgeving.

- Vrachtwagen - aanhangwagen
- Trekker - oplegger
- Persoonlijke beschermingsmiddelen
- Basisgereedschap: sleutels, schroevendraaiers, tangen
- *Gemotoriseerde heftruck (U)*
- Kegels - laadkade - hekkens en bakens